

lectio 10 (Στάθης Παπακωνσταντίνου)

bellum: αιτιατ. ενικ. του ουσ. bellum -i, ουδ. β': πόλεμος
ingens: αιτιατ. ενικ. γεν. ουδ. του μονοκατάληκτου επιθέτου ingens -entis γ' κλ.: πελώριος, φοβερός
geret: γ' ενικ. οριστ. μέλλ. ενεργ. φων. του ρήμ. gero, gessi, gestum, gerere 3: διεξάγω, κάνω
populos: αιτιατ! πληθ. του ουσ. populus -i, αρσ. β': λαός
feroces: αιτιατ. πληθ. γεν. αρσ. του μονοκατάληκτου επιθ. ferox -ocis γ' κλ.: άγριος
contundet: γ' ενικ. οριστ. μέλλ. ενεργ. φων. του ρήμ. contundo, contudi, contusum, contundere 3: συντρίβω
mores: αιτιατ. πληθ. του ουσ. mos, moris, αρσ. γ': έθιμο, ήθος, συνήθεια. Mores -um: ήθη, θεσμοί
imponēt: γ' ενικ. οριστ. μέλλ. ενεργ. φων. του ρήμ. impono, -posui, -positum, -ponere 3: επιβάλλω
moenia: αιτιατ. πληθ. του ουσ. moenia -ium, ουδ. γ': τείχη. Το ουσ. δε σχηματίζει ενικό αριθμό.
condet: γ' ενικ. οριστ. μέλλ. ενεργ. φων. του ρήμ. condo, condidi, conditum, condere 3: κτίζω
caelum: αιτιατ. ενικ. του ουσ. caelum -i, ουδ. β': ουρανός. Caeli -orum, αρσ. β' : ουρανοί. Ετερογενές ουσ.
feres: β' ενικ. οριστ. μέλλ. ενεργ. φων. του ιδιότυπου ρήμ. fero, tuli, latum, ferre: φέρνω, μεταφέρω,
filius: ονομ. ενικ. του ουσ. filius -ii (-i), αρσ. β': γιος. Προσοχή: κλητ. fili
regnum: αιτιατ. ενικ. του ουσ. regnum -i, ουδ. β' : βασιλείο
transferet: γ' ενικ. οριστ. μέλλ. ενεργ. φων. του ρήμ. transfero, -tuli, -latum, -ferre: μεταφέρω (trans + fero)
muniet: γ' ενικ. οριστ. μέλλ. ενεργ. φων. του ρήμ. munio, munivi (-ii), munitum, munire 4: οχυρώνω
post: πρόθ. + αιτιατ.: μετά
trecentos: αιτιατ. πληθ. γεν. αρσ. του απόλυτου αριθμητικού επιθ. trecenti -ae -a: τριακόσιοι -ες -α. Προσοχή: το αριθμ. δε σχηματίζει κλητ., ούτε και ενικό αριθμό.
annos: αιτιατ. πληθ. του ουσ. annus -i, αρσ. β': χρόνος, έτος
duos: αιτιατ. πληθ. γεν. αρσ. του απόλυτου αριθμητικού duo, duae, duo: δύο
pariet: γ' ενικ. οριστ. μέλλ. ενεργ. φων. του ρήμ. pario, peperit, partum, parere 3: γεννώ.: μτχ. μέλλ. pariturus
quos: αιτιατ. πληθ. γέν. αρσ. της αναφορ. αντωνυμ. qui, quae, quod: ο οποίος -α -ο
lupa: ονομ. ενικ. του ουσ. lupa -ae, θηλ. α : λύκαινα
nutriet: γ' ενικ. οριστ. μέλλ. ενεργ. φων. του ρήμ. nutrio, nutrivit (-ii), nutritum, nutrire 4: ανατρέφω
Martia: αιτιατ. πληθ. γέν. ουδ. του επιθ. Martius -a -um β' κλ.: του Άρη.
condet: γ' ενικ. οριστ. μέλλ. ενεργ. φων. του ρήμ. condo, condidi, conditum, condere 3: κτίζω
suo: αφαιρ. ενικ. γέν. ουδ. της κτητ. αντωνυμ. γ' προσ. suus -a -um: δικός -ή -ό του (για έναν κτήτορα)
nomine: αφαιρ. ενικ. του όνο. nomen -minis, ουδ. γ' : όνομα
appellabit: γ' ενικ. οριστ. μέλλ. ενεργ. φων. του ρήμ. appello, -avi, -atum -āre 1: ονομάζω
imperium: ονομ. ενικ. του ουσ. imperium -ii (-i), ουδ. β' : εξουσία, κράτος
fine: αφαιρ. ενικ. του ουσ. finis -is, αρσ. γ' : τέλος, όριο. Fines -ium: χώρα, περιοχή, σύνορα
erit: γ' ενικ. οριστ. μέλλ. του βοηθ. ρήμ. sum, fui, -, esse: είμαι, υπάρχω
ortus: ονομ. ενικ. γέν. αρσ. της μτχ. παθητ. παρακειμ. του ιδιότυπου ρήμ. orior, ortus sum, (ortum), origi αποθετ. 4: γεννιέμαι. Προσοχή: μτχ. μέλλ. oriturus
portas: αιτιατ. πληθ. του ουσ. porta -ae, θηλ. α : πύλη
claudet: γ' ενικ. οριστ. μέλλ. ενεργ. φων. του ρήμ. claudio, clausi, clausum, claudere 3: κλείνω
Saturnium: αιτιατ. ενικ. γεν. ουδ. του επιθ. Saturnius -a -um β' κλ.: του Κρόνου
regnum: αιτιατ. ενικ. του ουσ. regnum -i, ουδ. β' : βασιλείο
restituēt: γ' ενικ. οριστ. μέλλ. ενεργ. φων. του ρήμ. restituo, -tui, -tutum, -tuere 3: αποκαθιστώ,
hunc: αιτιατ. ενικ. γεν. αρσ. της δεικτ. αντωνυμ. hic, haec, hoc: αυτός -ή -ό
accipies: β' ενικ. οριστ. μέλλ. ενεργ. φων. του ρήμ. accipio, accipi, acceptum, accipere 3*: υποδέχομαι

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

- 1. Aeneas bellum ingens geret in Italiā:** κύρια πρόταση κρίσης
geret: ρήμ., Aeneas: υποκ., bellum: αντικ. στο geret, ingens: επιθ. προσδ. στο bellum, in Italiā: εμπρόθ. προσδ. που δηλώνει στάση σε τόπο.
- 2. Populos feroces contundet:** κύρια πρόταση κρίσης
contundet: ρήμ., Aeneas (ενν.): υποκ., populos: αντικ. στο contundet, feroces: επιθ. προσδ. στο populos.
- 3. mores eis imponēt:** κύρια πρόταση κρίσης
imponēt: ρήμ., Aeneas (ενν.): υποκ., mores: άμ. αντικ. στο imponēt, eis: έ'μμ. αντικ. στο imponēt.
- 4. et moenia condet:** κύρια πρόταση κρίσης
condet: ρήμ., Aeneas (ενν.): υποκ., moenia: αντικ. στο condet.
- 5. Tu Aeneam ad caelum feres:** κύρια πρόταση κρίσης
feres: ρήμ., tu: υποκ., Aeneam: αντικ. στο feres, ad caelum: εμπρόθ. προσδ. που δηλώνει κίνηση προς τόπο.
- 6. Postea lulus, Aeneae filius, regnum ab Lavinio transferet:** κύρια πρόταση κρίσης
transferet: ρήμ., lulus: υποκ., filius: παράθεση στο lulus, Aeneae: γεν. κτητ. στο filius, regnum: αντικ. στο transferet, ab Lavinio: εμπ. προσδ. που δηλ απομάκρυνση ή κίνηση από τόπο, postea: επιρρ. προσδ. χρόνου.
- 7. et Albam Longam muniet:** κύρια πρόταση κρίσης
muniet: ρήμ., lulus (ενν.): υποκ., Albam Longam: αντικ. στο muniet.
- 8. Post trecentos annos Ilia duos filios, Romulum et Remum, pariet:** κύρια πρόταση κρίσης
pariet: ρήμ., Ilia: υποκ., filios: αντικ. στο pariet, duos: επιθ. προσδ. στο filios, Romulum [et] Remum: επεξηγήσεις στο duos filios, post annos: εμπρόθ. προσδ. που δηλώνει χρον. ακολουθία, trecentos: επιθ. προσδ. στο annos.
- 9. quos lupa nutriet:** δευτερ. αναφορ. πρόταση, προσδιοριστική στο filios.
nutriet: ρήμ., lupa: υποκ., quos: αντικ. στο nutriet.
- 10. Romulus moenia Martia condet:** κύρια πρόταση κρίσης
condet: ρήμ., Romulus: υποκ., moenia: αντικ. στο condet, Martia: επιθ. προσδ. στο moenia.
- 11. Romanosque de suo nomine appellabit:** κύρια πρόταση κρίσης
appellabit: ρήμ. Romulus (ενν.): υποκ., Romānos: αντικ. στο appellabit, de nomine: εμπρόθ. προσδ. που δηλώνει προέλευση, suo: επιθετ. προσδ. στο nomine.
- 12. Romānis imperium sine fine erit:** κύρια πρόταση κρίσης
erit: ρήμ., imperium: υποκ., Romānis: δοτ. προσωπ. κτητ., sine fine: εμπρόθ. προσδ. που δηλώνει έλλειψη, στέρηση ή σε θέση κατηγορούμενου σύμφωνα με το Βιβλίο του καθηγητή
- 13. Caesar Augustus, ab lulo ortus, Belli portas claudet:** κύρια πρόταση κρίσης
claudet: ρήμ., Caesar Augustus: υποκ., ortus: επιθ. μτχ., παράθεση στο Caesar Augustus, ab lulo: εμπρόθ. προσδ. που δηλώνει καταγωγή στη μτχ. ortus (επιθετική) , portas: αντικ. στο claudet, Belli: γεν. κτητ. στο portas.
- 14. et Saturnium regnum restituet:** κύρια πρόταση κρίσης
restituet: ρήμ., Caesar Augustus (ενν.): υποκ., regnum: αντικ. στο restituet, Saturnium: επιθ. προσδ. στο regnum.
- 15. Hunc tu, τ, in caelo accipies:** κύρια πρόταση κρίσης
accipies: ρήμ., tu: υποκ., hunc: αντικ. στο accipies, in caelo: εμπρόθ. προσδ. που δηλώνει στάση σε τόπο.
- 16. ut Aeneam** δευτερ. απλή παραβολ.-συγκριτ. πρόταση, σε θέση επιρρ. προσδ. του τρόπου.
acceperis (ενν.): ρήμ., tu (ενν.): υποκ., Aeneam: αντικ. στο acceperis.

Nom.	bellum	ingens	populus	ferox
Gen.	belli	ingentis	populi	ierocis
Dat.	bello	ingenti	populo	feroci
Acc.	bellum	ingens	populum	ferocem
Voc.	bellum	ingens	popule	ferox
Abi.	bello	ingenti	populo	feroci

Nom.	bella	ingentia	populi	feroces
Gen.	bellorum	ingentium	populorum	ferocium
Dat.	bellis	ingentibus	populis	ferocibus
Acc.	bella	ingentia	populos	feroces
Voc.	bella	ingentia	populi	feroces
Abi.	bellis	ingentibus	populis	ferocibus

mos	caelum	nomen	finis
moris	caeli	nominis	finis
mori	caelo	nomini	fini
morem	caelum	nomen	finem
mos	caelum	nomen	finis
more	caelo	nomme	fine

mores	caeli	nomina	fines
morum	caelorum	nominum	finium
monbus	caelis	nomimbus	finibus
mores	caelos	nomina	fines
mores	caeli	nomina	fines
monbus	caelis	nomimbus	fimbus

trecenti	anni	- duo	fili
trecentorum	annorum	- duorum	filiorum
trecentis	annis	- duobus	filiis
trecentos	annos	- duos (duo)	filios
trecentis	annis	- duobus	filiis

gerit	contundit	imponit	fers
gerebat	contundebat	imponebat	ferebas
geret	contundet	imponēt	feres
gessit	contudit	imposuit	tulisti
gesserat	contuderat	imposuerat	tuleras
gesserit	contuderit	imposuerit	tuleris

munit	parit	appellat	accipis
muniebat	pariebat	appellabat	accipiebas
muniet	pariet	appellabit	accipies
munivit	peperit	appellavit	accepisti
muniverat	pepererat	appellaverat	acceperas
muniverit	pepererit	appellaverit	acceperis